

University of Groningen

Arts & Resilience in a Rural Community

van der Vaart, Gwenda

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2018

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

van der Vaart, G. (2018). *Arts & Resilience in a Rural Community: The value of arts-based community activities in resilience-building in Pingjum, northern Netherlands*. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

NAWOORD

Zonder al te dramatisch te willen klinken: met het schrijven van dit nawoord komt er voor mij een einde aan een tijdperk. Toen ik in september 2008 als eerstejaarsstudent de Blauwe Zaal binnen liep had ik nooit kunnen bedenken dat ik bijna een decennium later nog steeds op de faculteit rond zou lopen. Inmiddels ben ik een Bachelor, een Research Master, een aantal student assistentschappen, een junior researcher-positie, en nu dus (bijna) een voltooid PhD-traject verder!

Het doen van zo'n PhD... tja, daar kun je je eigenlijk geen goede voorstelling van maken als je het niet zelf hebt gedaan. Ik vind het dan ook – nog altijd – lastig om aan mensen van buiten de academische wereld uit te leggen wat het nou allemaal precies inhoudt. Want hoe kun je zo veel jaren bezig zijn met één onderzoek?! Nou, het kan toch echt, en ik ben daar één van de levende bewijzen van. Tijdens mijn PhD-traject heb ik vooral wat betreft het schrijfwerk de spreekwoordelijke “pieken en dalen” meegemaakt. Soms leek het onmogelijk om de woorden goed op papier te zetten en de afronding van mijn PhD mijlenver weg, met het verdedigingsfeest slechts als een favoriet fantasie-onderwerp voor tijdens het hardlopen. Andere tijden zat ik juist in een enorme flow en kon ik haast ongemerkt hele dagen (en nachten) doortikken achter mijn computer. Gelukkig was dit laatste ook het geval op het einde. Afgelopen september had ik mezelf voorgenomen om mijn proefschrift 1 december volledig in te leveren. Ik heb dit voornemen wijd verspreid in mijn omgeving en me er vervolgens in vastgebeten. Ja, door de combinatie met mijn nieuwe contract op de faculteit en andere bezigheden was het de afgelopen maanden wel echt enorm druk en was mijn proefschrift iets wat haast constant in mijn hoofd zat als ik er niet voor bezig was. Maar de “zwaarste loodjes”? Het leek juist wel of ik het einde van mijn PhD kon ruiken en in een super-flow terecht kwam! Misschien had dit te maken met de spreekwoordelijke “wortel” die mijn promotor Paulus mij regelmatig voor heeft gehouden. Hij vertelde dan *hóé* fijn het is als je proefschrift eindelijk af is: ‘dan is het gewoon klaar, en dat geeft dan toch zo'n fantastisch gevoel’! Bettina, mijn co-supervisor, wees er dan altijd op dat het *dóén* van een PhD toch ook fantastisch is, want: (relatief) ongestoord meerdere jaren volledig aan je eigen onderzoek spenderen, wie wil dat nou niet...? Voor mij ligt de waarheid uiteindelijk ergens in het midden: ja, het geeft een héérlijk gevoel dat het nu ein-de-lijk af is, dat het gewoon gelukt is, dat het helemaal voltooid is! Maar stiekem, ondanks mijn mindere periodes af en toe, dat op academisch niveau schrijven en herschrijven tot je een goed stuk hebt, het samen sparren over de data en wat ze nu eigenlijk zeggen, ja, dat is toch ook mooi.

Met dit nawoord is nu de tijd gekomen om stil te staan bij een aantal mensen en hun te bedanken voor hun ondersteuning (op allerlei manieren) in bovenstaand proces:

Ik begin met mijn co-supervisor dr. **Bettina van Hoven**. Bettina, het lijkt wel alsof jij altijd “aan” staat. Dit, samen met het feit dat je enorm begaan bent met mensen en met de wereld, laat zich ook zien in je werk. Je ontwikkelt uitdagende, wellicht veeleisende, maar bovenal leerzame vakken, stopt er alle tijd en moeite in om een interessante summerschool te organiseren, plant etentjes bij je thuis voor de PhD-ers die je onder je hoede hebt, en ook in je onderzoek richt je je op mensen die wat (extra) aandacht kunnen gebruiken: jongeren, ouderen, vluchtelingen, gevangenen, enzovoorts. Naast dat deze sterke betrokkenheid jou tot een goed mens maakt, maakt het je ook tot een goede supervisor. Interessante mensen werden altijd door jou aan me voorgesteld, publicaties gerelateerd aan mijn PhD-onderzoek naar me doorgemailed, mijn tientallen versies schrijfwerk van goede feedback voorzien, en indien nodig een extra gaatje in je drukke agenda voor mij gezocht. Daarnaast stimuleerde je me altijd (terecht) om mijn werk naar een hoger analytisch niveau te tillen. Ook al voelden je opmerkingen bij mijn stukken soms als een oneindige stroom, ze zorgden er altijd voor dat mijn papers beter werden en stimuleerden mijn ontwikkeling als onderzoeker. Ook op onderwijsvlak heb je me kansen geboden om me te ontwikkelen. Je hebt me gevraagd voor gastcolleges en me betrokken in jouw Broadening Module en bijbehorende summerschool voor het Honours College. Samen met een uiteenlopende groep studenten de diversiteit en leefbaarheid in zowel Groningen als Vancouver onderzoeken, wat een mooie kans en wat een interessant proces (incl. het therapie-shopperen in het Museum of Anthropology :-)). Bettina, vanaf het begin tot het einde heb jij, voor mijn gevoel althans, geloofd in mijn PhD-onderzoek, mijn (nochtans) ietwat onconventionele onderzoeksmethoden, en mijn kwaliteiten als onderzoeker. Als ik zelf soms de draad kwijt was, niet geloofde dat een bepaald onderdeel in mijn project zou lukken, of dat het me überhaupt ooit zou lukken om mijn proefschrift af te krijgen, dan wist jij me te verzekeren dat ik het in me had. Voor al dit bovenstaande wil ik je bij deze hartelijk bedanken!

Dan, mijn promotor prof. dr. **Paulus P.P. Huigen**. Paulus, jij bent iets later betrokken geraakt bij mijn PhD-onderzoek, nadat mijn oorspronkelijke promotor Johan Woltjer vertrokken was naar de University of Westminster. In die tijd klopte ik op je kantoordeur om te vragen of jij niet alsjeblieft mijn promotor zou willen worden. Stiekem wist ik wel dat je eigenlijk – gezien je toentertijd aankomende pensioen – niet meer aan nieuwe dingen begon. Maar tja, ik voelde me bij je op mijn gemak omdat ik altijd elke vraag aan je kon stellen (en jij dat ook andersom deed met je “hé whizzkid”-vragen) en ik hoopte dat ik voor mijn PhD-onderzoek, net als mijn toenmalige kantoorgenoot Debbie, ook mocht putten uit jouw wijsheden. Gelukkig streek je over je hart en accepteerde je mijn verzoek. In het begin klapperden je oren volgens mij af en toe van al dat “participatory community arts”-gepraat en was het je een poosje onduidelijk wat ik nou allemaal in Pingjum had uitgespookt. Maar toen ik eenmaal zo

ver was dat we mijn data konden bespreken vond je het vanaf het eerste moment reuze interessant. Samen met “B” hadden we hele gesprekken over hoe de vork precies in de steel zat of welk “vlak van de kubus” iets belichtte. Paulus, je zette me altijd aan om echt tot de kern van iets te komen en vaak was ik na onze gesprekken helemaal verlicht en geënthousiasmeerd om weer verder te gaan met het schrijven. Buiten onze eigenlijke meetings hadden we regelmatig gesprekken over Familie, de Faculteit, goede Films en sport. Toch jammer dat dat laatste dan niet óók met een “F” begint hè... Om eer te doen aan jouw prachtige initialen zal ik het bij deze corrigeren in: (Fishing-)sport. Want vooruit, dat vliegvisseren is toch ook een sport op zich. Paulus, al liep je vanwege je welverdiende pensioen de laatste maanden van mijn PhD-tijd niet meer dagelijks door de gangen van de faculteit, voor mij ben je gevoelsmatig nog altijd onlosmakelijk met de FRW verbonden. Ik wil je bedanken voor je gedeelde wijsheden, voor je immer openstaande deur, en voor het feit dat je toentertijd mijn verzoek inwilligde.

Naast Paulus en Bettina zijn er nog meer mensen die op de faculteit rond (hebben ge)lopen die ik hier wil bedanken voor hun steun tijdens mijn PhD-traject:

Beginnend bij “kamer 203”, waar ik vrijwel de gehele periode van mijn PhD heb gezeten. Voor het langst heb ik deze kamer gedeeld met **Koen** en **Debbie**. Eigenlijk waren jullie samen een perfect voorbeeld voor mij toen ik als kersverse PhD-er op de kamer kwam. Koen met zijn “recht voor z’n raap no-nonsense mentaliteit” (over mooie management bullshit bingo-woorden gesproken) en Debster met haar ijverige, nauwgezette manier van werken. Maar wat konden wij drieën soms toch ook mooi met elkaar ouwehoeren over de laatste trends in de maatschappij of over een of andere gekke e-mail of gebeurtenis op de faculteit. Toen Debbie haar PhD afrondde en uit de kamer vertrok kwam Lili er voor terug. *Lili, thank you for being such a nice office-mate. It was great fun to exchange stories with you and thanks to your sweet souvenir from Mexico I could always drink two “shots” of tea from the machine.* **Patrick**, jij hebt ook een poosje in kamer 203 gezeten. Bij jou moet ik echt denken aan het spreekwoord “stille wateren hebben diepe gronden”. Wat kon je af en toe toch mooi gevat uit de hoek komen. *Angelica, together with Lili we were the ladies of 203 for a while. When I think back to the way you used to enter the office in the morning, I always picture a smiling Angelica, enthusiastically greeting everyone and full of attention for how I was doing.* **Angelo**, you were also in room 203 for a while. You are very passionate about your research, and also life in general. You were always all ears for my rugby stories, which I (of course) think is awesome! **Lara**, you joined the room at the end of my time in 203 and one could almost think it was meant to be: you as an Aussie coming to Groningen, and me as a Groninger (soon to be) going to Brisbane. On top of that, I got a temporary position as a Junior Researcher (partly) thanks to you! Dankjewel for everything, also for being so understanding when my to-do-list was super swamped when December 1st was approaching.

Ook buiten kamer 203 zijn er collega's (en vrienden vermomd als collega's) die ik wil bedanken. **Richard, Dani, Marten, Anna** en **Suzan**, wat een gek groepje zijn we eigenlijk. Van het verstoppertje van 16 zakken Doritos in iemands huis, het kijken van Heel Holland Bakt met een zowat vloeibare monchoutaart (credits to Marten), tot het (vooralsnog eenmalig) spelen van D&D – ik kan er van genieten! En ik voel me vereerd dat onze whatsapp-groep nog steeds de naam *Gwendor the Terrible Fans* draagt. **Richard**, jij ook bedankt voor het zijn van mijn paranimf! Mooi hoe wij elkaar tot van alles kunnen aanzetten. Voor je het weet zit je 232 kilometer op de racefiets tijdens de Elfstedentocht, banjer je door de modder bij een survivalrun ergens in een uithoek van Friesland, scheur je er vandoor op je eigen pas gekochte motor, of ren je de halve marathon over het circuit van Spa Francorchamps. Stuk voor stuk mooie herinneringen! **Muffy**, *how nice to have a friend around at work who is always more than ready for a hug. A big "thank you"-hug from your Lady Bear!* **Jannes**, fijn dat ik ook op de faculteit van jouw humor kon blijven genieten. **Elen, Britta** en **Melanie**, ik kijk met plezier terug op onze geslaagde organisatie van de internationale workshop *Resilience – Just do it?!*. Altijd als ik kibbeling eet zie ik onze mooie groep in Termunterzijl weer voor me.

Daarnaast hierbij een welgemeende “bedankt” voor **alle andere FRW-ers**: het bonte, immer interessante gezelschap van de basiseenheid Culturele Geografie en natuurlijk de collega's van de andere basiseenheden. Met elkaar kleuren we het leven op de faculteit – en soms ook daarbuiten. Want over de jaren heen maak je toch een boel mee: samen door de modder ploeteren bij de survivalruns in Boerakker, tijdens de Lauwersloop als team van Leeuwarden naar Groningen hardlopen, na werktijd beachvolleyballen bij de Aclo, tot grotere hoogtes komen in de klimhal bij Bjoeks, en niet te vergeten: als faculteitsteam 3^e worden bij 4 mijl (van alle RuG-recreanten teams)! Planologen, en in het bijzonder **Koen, Mohammed** en **Naim**, bedankt voor het warme welkom op de 3^e verdieping.

Onmisbaar in mijn PhD-onderzoek waren de **28 Pingjurers** die deel hebben genomen aan mijn onderzoeksproject. Nogmaals hartelijk bedankt dat jullie mij verwelkomt hebben in jullie dorp en bereid waren om mee te werken aan mijn onderzoek. Hier wil ik ook **Eline Leenders, Fiana de Raaf, Esmee Eijzenga** en **Lisanne van der Hoek** noemen, de Minerva-studenten die me geholpen hebben met de creatieve workshop en de tentoonstelling in Pingjum, bedankt! **Bob** en **Gerda**, jullie bedankt voor de gastvrijheid met alle koppen thee en het nachtje in de bedstede in Pingjum!

Zoals ik al schreef aan het begin: het is soms moeilijk om uit te leggen wat het doen van een PhD behelst. Het is dan fijn om familie en vrienden om je heen te hebben die ondanks dat toch belangstelling en geloof in je blijven houden, of juist niet zo veel vragen stellen en de nodige afleiding bieden. **Pap** en **mam**, bedankt voor jullie onvoorwaardelijke steun. **Irene** en **Kees**, en natuurlijk kleine **Stijn**, ook jullie bedankt voor de support. Ik vind het echt fantastisch om straks het moment van mijn verdediging met jullie allen te kunnen delen. **Leonie**, wij hebben soms aan één woord of blik genoeg (zie hier het effect van samen kamperen in de Canadese middle of nowhere). Super fijn om te weten dat je altijd voor me klaar staat, no matter what. **Josien**, onze ontspannende bezoekjes aan de sauna's door heel Noord-Nederland hebben zeker bijgedragen aan mijn mentale gezondheid. **Marjolein**, jij hebt grotendeels gelijktijdig in hetzelfde PhD-schuitje gezeten, hoe fijn was het om regelmatig samen in de kantine te lunchen en onze PhD struggles en successen te bespreken! **Jandries**, jij maakt me altijd aan het lachen. Ik vind het *súper* om samen met je voor de rugby-kids te staan. En nee, je mag me niet plagen (zo, hier heb je je antwoord zwart-op-wit gedrukt, nu nooit meer vragen hè). **Reanne**, al lang niet meer mijn oude buurmeisje van vroeger, je hebt altijd vertrouwen in mij gehouden als “doctor Gwenda” en *allé dat is ja erg plezant!* **Muriël**, **Melvin**, **Martijn** en alle andere zwemmers en vrijwilligers van **Stichting De Brug regio Westerkwartier**, bedankt voor alle fijne uren in het zwembad! **Mientje**, **Karijnienos**, **Marijtje**, **Lottie**, **Poekie** en **Donut**, zo langzamerhand zitten we verspreid over de hele wereld, wat eigenlijk alleen maar betekent dat ons heksengelach op nog meer plekken te horen is – bedankt voor alle lachbuien! **Marlot** en **Sietske**, onze tijd in Gainesville ligt inmiddels al 5 (!) jaren achter ons, maar nog altijd voorzien we elkaar van goede adviezen via de Holland House app, fijn om op deze manier nog bij elkaar betrokken te zijn. **Jonita**, ik ben blij dat ook wij nog altijd contact hebben gehouden, ik waardeer je blijvende belangstelling en wijze adviezen enorm. **Patricia**, **Julia** en **Suzanne**, mijn buddies van het Augustinus, we treffen elkaar niet zo vaak meer (die drukke agenda's ook...), maar het bijkletsen is altijd tof. **Leo**, soms is alles wat een mens nodig heeft een rondje ploffen op de motor, en jij begrijpt dat als geen ander!

“Een gezonde geest in een gezond lichaam” zeg ik vaak, en dus kan in mijn nawoord de rugbysport onmogelijk ontbreken. Maar eigenlijk is rugby zo veel meer... één grote familie, zo voelt de **Rugbyclub Groningen** voor mij. Niet alleen samen trainen en met elkaar strijden op het veld, maar ook gezamenlijk het glas heffen in het clubhuis, uit volle borst rugby-liederen zingen, na afloop van een wedstrijd soep en broodjes eten met de tegenstander, op trip gaan naar het buitenland, mossels eten tijdens de traditionele mosselavond, weken later nog zand in je oor vinden na het Ameland beachweekend, blauwe plekken delen via foto's in de app, prachtige wedstrijdverslagen lezen (special thanks to **Sietse**), bevroren handen krijgen tijdens de jeugdtraining,

enzovoorts... In al haar facetten heeft rugby er tijdens mijn PhD-traject er zeker voor gezorgd dat ik *sane* bleef in zowel lichaam als geest! Toppertjes van een **benjamins** (en **ouders**), bedankt dat ik mijn rugby enthousiasme met jullie mag delen tijdens de jeugdtrainingen en TBM-dagen. **Heren 1 & 2**, en hierbij in het bijzonder **Henk de Vries**, bedankt dat ik al anderhalf jaar op de dinsdagavond met jullie mee mag trainen. **Douwe**, bedankt voor je goede zorgen omtrent de layout van mijn proefschrift. **Wendy**, al jaren geleden afgesproken, bedankt voor het zijn van “paramilf”! Allerleukste **Lady Bears**, bedankt dat jullie al zo veel jaren mijn fantastische rugbyteam zijn! ♥ you!

Tot slot, lieve **Tim**, bedankt voor het zijn van je authentieke zelf en je uitmuntende chill-lessen. Let’s get on that plane to Australia!

Gwenda - 31 December 2017

Arts & Resilience in a Rural Community

The question of how to achieve resilience has become a matter of significance at societal and communal levels. This thesis explores the value of arts-based community activities for resilience-building. This focus can be viewed in the context of the growing interest in the value of the arts for communities in general and aligns with resilience policies that seek to include the everyday life-world and knowledge available within communities. The thesis draws on a research project that was conducted in Pingjum, a village in the northern Netherlands. The project adopted a participatory approach consisting of three stages in which creative and arts-based research methods were used: walking interviews, group discussions, and a creative workshop that led to an exhibition in Pingjum's village hall. By looking at the role of arts-based community activities in community resilience from several perspectives, this thesis comes to aid in answering the question of how to achieve community resilience.

Gwenda van der Vaart (1990) holds a Bachelor's degree in Human Geography & Urban and Regional Planning and a Research Master's degree (cum laude) in Regional Studies, both obtained from the Faculty of Spatial Sciences, University of Groningen (NL). She conducted her PhD research at the Department of Cultural Geography of the same faculty.

